

Кадрмудиг сургъдж, зöрмгär ööдлүлхмн

КПСС-н ЦК-н 1956 джилн ноябрин 24-д Хальмг келн-äмтнä автономн таньгъчиг хärү бурдäхин, энүнä хöбн хальмг таньгъчин эдл-ахуг болн культурин тосхлтиг хурдар öскхин кергт дөнъ нöкл болхин тускар партъ болн правительствин гаргъсн токтавмудиг күүцäлггär Хальмг таньгъчин партийн организацсин öмн ик тöрмүд зогсджана.

1957 болн 1958 джилмүдин туршарт мана таньгъч тöрски газрун ирцхäджäх кесг миньгн улс тосдж авсмн. Энд бääх гермүдинь белдх, эдниг кöдлмшт орулх, бийсн бääх гермүд бärдж авхднъ, мал хулддж авхднъ нöкл болх, эдн ирсн газрган йоста кевär батрдж буурлдж чалх цугэв-аргъ öгв.

Мана оln-äмтнд советск государств тасрдган угаггär килмджän öгчänä. Эн джилд, зуг капиталн тосхлт келгнд 73 сай арслнъ, тосхлтин техник, автомашид, трактормуд нань чигн тоот öггдсмн. 1958 джилд мана таньгъчд нöкл болхин тускар ода правительств шиидвр авчксн бääнä. Эн джилд öгснlä дүнъцүлхлä, 1958 джилд капиталн тосхлтд гарггх мөнъгнъ гурвн холван шаху öсджänä, тосхлтин материал, машид, техник болхла 2—3 холван ик.

Мана таньгъчин гол эдлахунь мал, нег үлү торгн нооста хöд öсклгн болджана. Малин кöдлмш сäänär медл олн улс, механизатормуд, агрономс, зоотехникүд, ветеринарн кöдлчнр, эмчнр, сургъулин багшнр таньгъчур ирлгн —селänä эдл-ахуг легц öскдж-öргджүллгнд, оln-äмтнä эрдм-сургъулин, эрүл-менд харлгъна, кооперативн болн государственн гүүлгänä кöдлмшинь ясуллгнд болн цуг нань чигн мана джиргглд ик чинртä тöрмүдиг күүцäхд дөнъ болхмн.

Хальмг таньгъчин партийн организацин оргбюро сүл цагт бääрн келн-äмтнä кадрмудиг партийн, советск, комсомольск организацд болн нань чигн органсд гарлгч кöдлмшт орулхин тускар темдгтä керг үүлдвр күүцäv. Öдгä цагт болхла, эклц партийн

★
Э. А. САНГАЕВ,
КПСС-н Хальмг
таньгъчин сеглärт
★

организацсин тооцана болн суньгъврн хургуд, балгъсна болн райодин партийн конференц болсна хöбн гарлгч кöдлмшт дорас öсдж йовх зöвär олн кöдлчнр, эдн дунд нег үлү бääрн келн-äмтнäs орулгдв. КПСС-н балгъсна болн райодин комитетсин 31 сеглärтмүд дунд 12 кун коммунистнр—хальмг улс, эднäs 4 кун — Приозерн, Целинн, Юстинск болн Яшкульск райодт КПСС-н райкомин негдгч сеглärт болдж суньггдв. Сарпинск, Каспийск, Приюгненск, Яшалтинск, Западн райодин болн Элст балгъсна күүч-кöлсчнрин депутатнрин Советмүдин күүцäгч комитетсин ачлач болдж коммунистнр—хальмгуд кöдлчхäдж, советск оln-äмтнä тöлäd чидлän äрвллгö гүдждж йовхин үлгүр үзүлджänä.

Кадрмудиг шүүдж авад, орминь олдж кöдлмшт тävхлärн, таньгъчин партийн организац, кöдлч болгъна политическ болн кöдлмш чиджчадх белдврннь хäläдж кехмн гисн ленинск зааврар гардвр авч йовб. Болв эн кергт зärm райодар дегд давдж саглад йовсн йовдл чигн гарв. Кадрмудиг партийн, советск, комсомольск организацсин, эдлахун органсин гардврн кöдлмшт зöрмгär орулхин орчд, болггаджахмн, хäläджähмн гилдäд чигн йовчхасмн. Иим йовдл хаджгър бääсмн, тегäd ода КПСС-н ЦК-н болн КПСС-н крайкомин зааврар тер чиклгддж йовна.

Тиигдж „саглсн“ йовдл Сарпинск районур кöдлмшт КПСС таньгъчин комитетин илгäсн үр Есиновла харггв. Болв үр Есинов ахр болзгин дотр кöдлмшт чадх-чидх, сургъульта, партийн-политическ тускарн бат кöдлч күүггän үзүлäd, кöдлджäh МТС-н коммунистнр болн кöдлмшчнр дунд кундлгдг болв. Ода үр Есинов КПСС-н Черноземельск райкомин хойрдгч сеглärт сунь-

ггдсн кöдлджänä. Кöдлмшин тускарн бийän үр Очиров чигн үзүлв, эн КПСС-н Яшалтинск райкомин хойрдгч сеглärт хойрдад суньггдв. Ур Чудутова Н. Приозерн райисполкомин ачлачин дарук болдж кöдлдж йовсн, бийän кöдлмшт сäänär үзүлäd, ода КПСС-н Западн райкомин хойрдгч сеглärт суньггдсн, кöдлджänä.

Таньгъчин партийн организацин оргбюро кадрмудин, нег үлү хальмг келн-äмтнä кадрмудин теоретическ белдврннь öбдлүллгнд килмджän тävджänä. 1956—1957 джилмүдг 15 коммунистнр—хальмгуд ЦК-н партийн ах школд 6-д саракурс тöгсгггäд, ода нурггддж партийн, советск даалггврта гардврн кöдлмшт йовцхана. Тиим курст 12 кун ода сурч бääнä. Крайин болн областсин дунд гарлг партийн школт коммунистнр бас илгäгдв.

Таньгъчин партийн организац бääрн келн-äмтнä кадрмудт оньган тävхлärн, талин келн-äмтнä орс, хасг, нань чигн кадрмудин öслтинь бäräд, уралан кöдлмшт оруллгö йовсн эндү йовдл болхмн гидж темдгх кергтä. Урднъ кöдлджäсн болн дорас öсдж йовх кадрмудиг негдүлдж, ниичнъггү кевär кöдлүллгн, ленинск интернационализмин, алдр Коммунистическ партин керг-тöрт тедн ухан-седклän күүтцднъ öгдг болггдж дасхдж-сурггх негдлджänä.

Кадрмуд--мана партин болн государственн алтн кöрнъгнъ. Эдн ä джирггл-зовлнъгинь, некврннь сäänär меддж, кöдлмшт тодрха болн йоста сän нöкл күүрглгн, кöдлмштän гарггдг эндү, дуту-дундинь партийн хäläцär шалггдж чиклгн, таньгъчин партийн организацин коммунистнрин ончта тöрнъ болджана. Кадрмудиг шүүдж авад, чикär кöдлмштнъ тävхлä, дорас шин öсдж йовх кадрмудиг зöрмгär уралан кöдлмшт орулхла, эдн ä белдврннь, дамшлтин öбдлүлхлä, Хальмг таньгъчиг хärү тосхдж, эдл-ахуггннь öргджүлдж öскхин тускар мана öмн зогсджах тöрмүд диилвртäггär күүцäгдхн лавта болджана.